

TÁROGATÓ.

Vegyes tartalmu lap.

a gazdasági egyesület, vidéki- és városi nőegylet, s a Szamos-Tisza hát közlönye.

<p>Megjelenik: Hetenként egyszer szombaton reggel.</p>	<p>Előfizetési feltételek: Helyben egészévre 4 ft. félévre 2 ft. negyedévre 1 ft. Vidékre postán, egészévre 4 ft. 50 kr., félévre 2 ft. 25 kr., negyedévre 1 ft. 13 kr. Egyes szám ára: 10 ujkr.</p>	<p>Hirdetések ára: három hasabos petitsor egyszeri hirdetésnek csak 4 kr. kétszerinél 3 kr. háromszorinál 2 kr. Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr. A nyilttérben a háromhasabos petitsor beigtatási díja 20 kr.</p>
<p>Szerkesztői iroda: Várutca 53-ik szám első emelet.</p>	<p>Zombori Gedő felelős szerkesztő.</p>	<p>Kiadó Kovács Márton.</p>

Értsük meg egymást!

A Szatmár-megyei birtokosok tömegesen fognak folyamodni a n. m. helytartótanácsához, a megye székhelyének Szatmár városába leendő áthelyezése ellen.

A gazdasági egyesület sem üléseit sem kiállításait nem fogja többé Szatmáron tartani.

A takarékpénztár nem Szatmáron fog kezeltetni mert:

A szatmáriak behozták a kövezetvámot s ez által mintegy azt mutatták meg hogy a megye közönségét magoktól elzárni akarják.

Ilyen s ezekhez hasonló, aggasztó, s valóság esetén igen szomorú hírek származnak darab idő óta körünkben.

En azt hittem, hogy mind ez alap nélküli kószalár.

A gazdasági egyesület legközelebbi választmányi ülésében azonban az ellenkezőről fájdalmasan győződtem meg. Több tekintélyes emberek nyilatkoztak ez értelemben.

De én dacára ez eléggé nem sajnálható eseménynek, szeretem hinni és közös érdeünkben jól esik ez, hogy a szenvedély csillapultával a jó egyetértés köztünk helyre áll, és hogy ez mielőtt megtörténjék szükségesnek láttam szót emelni, felhívni megyei ismerősömet, barátomat, hogy mielőtt végelegesen határoznának, értsük meg egymást.

En minden vámnak, melynek nem célja a haza ipar és kereskedés felvirágoztatása, a principio ellensége vagyok, miből önként következik, hogy a kövezet vámnak sem vagyok barátja.

Ezt nem széptevési szándok, de a meggyőződés mondatja velem, hanem azért nem vagyok egy értelemben azokkal kik a kövezet vámnak behozataláért minket városiakat elkárhoztattak. Vizsgáljuk meg az ügyet közelebbről. Szenvedély, elfogultság nélkül közös érdekünkben; mert hogy itt közös érdekéről van szó, azt hiszem senki nem tagadja meg, kitudja hogy a megyének Szatmár leg tekintélyesebb piaca s torgalom hiány adót, vevőt egyformán sújt.

En mint már megjegyeztem, lelkemben meg vagyok győződve miként a kövezetvám behozatala, ha nem is kárhuzatos de minden esetre idő előtti, és a mostani nehéz váltás-gos napokban nagy teher.

De arrólis meg vagyok győződve, hogy a városi hatóságot e lépésre semmi más cél mint a szükség érzete mint e jó szándék e várost esinosabbá keresettebbé tenni, vezette.

Megbecstelenitene magát azon városi ember, bár hivatalnok ki korlátot kívánna emelni azért hogy a megyét elidegenítse. Azomban e soroknak, nem az a célja hogy a városi hatóság eljárását mentsék erre, megbizva nem vagyok, sem az: hogy a kövezet

vám mellett vagy ellene irjak mind kettő bőven volt elapok hasábjaim tárgyalva, egyedül csak annak egyszerű megmutatása:

1-ör Hogy legyen a kövezet vám kárhuzatos vagy böldegítő annak behozatalában a város közönségének sem érdeme sem bírne nincsen, a dolgon változtatni nem áll hatalmában.

2-ör Hogy azoknak kik ezt tudva is magokat tőlünk elvonni akarják, nincsen igazságuk.

3-ör Hogy nem csak magunknak, de kelyes hazánkunk is ártunk e viszálykodással ellenségeinknek pedig címet szerzünk, s hogy így:

4-er Leg bölsebben cselekszünk ha megértve egymást, leszünk egymásnak jó testvérei.

Az első tételt sőt nem kell mutogatni meg van erről győződve minden, ki tudja hogy a közönségnek qua közönségnek a kormányzás vezetésébe be szóllója nincs képviselői nincsenek tér alkalom hol felszóllhasson nem létezik. Hiszen magok a megyeiek leg érthetőbben fejezték ki e keserves állapotot, midőn egyik vagy másik barátságos körben arról volt szó, hogy a megyének is szót kellene a megye székhelyének kérdésében emelni, ki fejezték ama rövid szavakban, a megye hol mi tehetnének valamin nem létezik.

TÁRCA.

A tudás.

A bölcsék és tudósok terme nézd
Zsufolva a lángelmék sergivel,
Kiket tudások tulhalmazza készit
Feltárni, hogy melyiknél mit mivel
Az ész hatalma; és a néptömeg
Ezrért mind ez csudával tölti meg.

Nagy a vetély, a próbatét magas,
És a tömeg, meg anyyi pária,
Bámul az ész miként száll mint a sas
A légnak végetlen határra,
S mérhetlen utját el bejárva itt
Lehozza a Spharák mély titkait.

Felszámitja csalhatlan számjegyen,
A Sírústól Marsig hány az öl,
S földünkig innen tudja hirtelen
Hogy hány arasz a ropant légöböl,
S ha Merkurhoz Vénus kiállana
E hang oda hány évre szállana.

Dédapja mely osztályt tanulhatá
Gyerkőce még, midőn szétpattana
Az üstökös melyből ma szállt alá
Ama lebkő, megmondja mély tana;
S egy szét ma pattanó bolygó köve
Hány század mulva hull e földre le.

Lombikja csőjein eme vegyész,
A természet híres gyakornoka,
Mesterének titkát meglopni kész,
Villámot és menydörgést alkota,
Jégzápor és földingató erő
Ujja nyomán csodáson áll elő.

Amott a bölcs hasgat hajszálakat,
Fürkészve az okok okára száll,
S észelve a principumokat
A réginel üdvösb rendszert talál,
S a semmit, és mindent tudás között
Bámulatos hajó-hídat kötött.

Itt az ezüst hajszálu bittanár
Megméri észszel az egy fő valót,
Kiható s bennnyugvó tulajdonit,
S hogy mely tettel melyik rovásra rótt.
És végzete valyon feltételes,
Vagy általános? Szépen fejte lesz.

És így tovább még vagy száz jó vala
Villogtatva a láng ék fegyverét
Ha közbe nem lép egy tündér alak,
Dicsfény övedzve bájos természet,
S körül lobogva földfeletti láng,
Melyben elvész halandó szemvilág.

Palástuszálya terjeszt lágy lebelt,
Mely szárnyain a Spharák zengzetét
Ringatva andalítja a kebelt,
S szét hordozá villám tekintetét;
S e szóra mint zeng a tündér alak
A földtudósi porba hullanak:

„Sötét gömb iskolási magzati,
Kiknek tudvágy dagasztja kebletek,
Egy percre bár biralmam titkai
Megnyilnak, hogy bele tekintetek.
En a tudás, s a mit látandatok
Mind azoknak királya én vagyok.”

Int, s új világ állott legott elé
Egy fénytengerben uszó etheri,
Tündérből mint az ész képzelheté
Hol nincsen földi, nincsen semmi emberi,
A porhüvely lefoszlott, s szelleme
Folyt a mindenség összeségibe.

Ott nem volt tér, csodás egység torult,
Kezdet és vég értelemnélküli,
Az idő ott nem folyt, és nem merült,
Múltat s jövőt egy tekintet szüli;
Az öröklét végtelen tiszta tó,
Egy pillanatban minden látható.

Tett, gondolat, s szándék mind leplehullt,
Hontalan ott homály, titok, csoda;
Együtt szemlélhető élő, kimult,
S kit ezredévre lát meg még kora,
Tárva láthatd a végzet könyveit,
Minden tudásnak szólva igéit.

Ésint a tündér, és tün a varázs,
A szellem testi nyügöt ölt megint,
S mint a kalitba visszazárt madár,
A szebbvilágra áhittal tekint,
S mit csak imént tud, lát, és ért vala,
El üzve föld rögének általa.

És kérd a tündér: „bölcsék tudósok
Meddig terjed tudásatok köre?”
Semmisülve mondják a jámborok:
„Nem a földé a bölcsesség köre,
Nem értjük, mert itt homály mécsé ég
Már a tudósnak alpháját se még.”

Hóri Farkas.

KÉT PRÓBA.

Történeti beszély.
(Folytatás.)

A szép Klotild ott ül kényelmes pam-lagon, kezébe rejti szép fejét s többet, na-gyot, fájót sohajt.

— Mit ér a fény, e vagyon, ha nem

Igen de azt mondhatná valaki, hogy van Szatmárnak kültanácsa.

Nem szólva most arról, hogy a kültanács képvisel — vagy képviselhet-e bennünket; csak annyit jegyzek meg, hogy a kültanács a közeztvám behozatalában nem csak részt nem vett, de az ellen mind itt, mind felsőbb helyen erélyesen felszólalt, hogy még eddig eredmény nincs, nem az ő hibája. Szóval a közeztvámot kizárólag az úgy nevezett városi beltanács állította fel, a n. m. Helytartótanács engedélye mellett.

Ily helyzetben, ily körülmények közt, úgy hiszem, hogy magunk a megyebeliek, megvannak győződve, miként: a közeztvám behozataláért, az egész városi közönséget sújtani nem lehet, nem igazságos; az ellen értelemnek elég volt hangot adni, de azt tetlegesíteni mindnyájunk közös kára volna, mivel termelők, fogyasztók, iparosok és kereskedőknek legbiztosabb, legfőbb piaca a megyében Szatmár; kölcsönösen érdekünkben fekszik, ezt fenntartani, élénkíteni, nem pedig gyengíteni.

A gazdasági egyesület életének első évében, Szatmáron központtal, kitűnő eredményt mutatott fel, s ha tekintjük a viszonyokat, annyit mindenesetre kimondhatunk, hogy: e hosszú életre érdemes egyesület, a megye más pontjain tehát kísérletet, de oly biztos oly virágzó jövőre, sehol, mint itt nem számíthat.

Takarékpénztárra nekünk kimondhatlan szükségünk van, de hogy egy takarékpénztár felállhasson, a mi mindenesetre biztos — nagy forgalom kívánatik, én megengedem, hogy e takarékpénztár, a megye más helyein létesülhet, de azt senki el nem vitázhajta, hogy legszebb jövője annak e megyében csak Szatmáron lehet.

Nem szólok a megye székhelyéről, hiszen évtizedek szomorú tapasztalása mutatta meg, hogy Szatmáron kell vagy legalább kellene annak lenni. Szóval megengedem, hogy Szatmár piacát a megye közönségének egy része elhagyhatja; megengedem, hogy a gazdasági és takarékpénztári egyesület városunkból eredeti határozatával ellenkezőleg, más helyre teszi át székhelyét; megengedem, hogy egy időre még a megye központját is ellehet Szatmártól vitáztatni, de azt is állítom, hogy kárunk közös leendő; s mi-

dőn mi szatmáriak a forgalom kevésbülése által sújtattunk, ugyan akkor sújtanni fognak a megye lakosai is, s bizonyára úgy fogunk járnunk, mint azon két szomszéd, mely egy csekély tárgy felett hosszadalmas perbe keveredvén, mindegyik ezeket költött, s végre is a kölcsönös veszteség érzete békitette ki őket. De veszteségünk nem csak anyagi, hanem szellemi is leendő; más ellenségeink semleges kárörömmel nézik viszálykodásunkat; más a testvéri egyetértés, melyre 12 évi hosszúságos szenvedés után, még nem rég is oly büszkén hivatkoztunk, mely nélkül nagyok, erősek, nem lehetünk, megszakadván, vagy legalább is lazulván, megyénk s hazánk kárára; szellemi életünk is szenvedni fog; talán midőn jobb meggyőződésre jövünk, késő leendő elmondani a mea culpát.

Ne engedjük uraim e ténre a dolgot, ne engedjük beteljesülni a mondatot: „nem kell a magyarnak sem török sem német, megemésztí az maga magát.“ Sok tanuságos és szomorú példa fekszik előttünk úgy hazánk mint városunk történelméből, mely intve int, hogy kerüljük a viszálykodást. Én hiszem, hogy: sapientis est consilium mutare in melius. Szatmár város hatósága ha látni fogja, hogy csakugyan igaz van a közvéleménynek, mely a közeztvámot elítélte, önként megfogja azt szüntetni, valamint arról is megvagyok győződve, hogy megyénk közönsége ha át fogja látni, miként a közeztvám nem oly ijesztő mint első tekintetre látszik, ki fog azzal addig is velünk békülni.

Szót se teszsek arról, hogy a város szükségén kevesebb ellenszenv mellett segített volna a vásárvám 1 vagy 1/2 krral felemelése, s annak kieszközlése, hogy a hidon mindenki fizessen, mert e kiváltságáról az annyit áldozott nemesség, bizonyára örömmel lemondott; a városi jövedelem pedig annyival, mennyit az ominosus közeztvám behozott, csallhatatlanul emelkedet volna, s talán ez is lenni legjobb expediens, de ha ez nem tétetnék is, szorongatott helyzetünk a közös mult, a közös fájdalom s hazánk jövője felett közös aggodalmunk parancsolja, hogy ily valóban csekély tárgy miatt a köztünk századok vér és könnyulata után elérte kapot testvériség meg ne szakadjon; mert igaz, hogy

csak egy kis része vagyunk a hazának, de e kis rész egyetértve sokat tehet, meghasonlva alig valamit.

Szavaimban, melyek e tárgyban utólsók, ne keressen senki sértőt, nem volt más célo, mint helyzetünket felmutatni. Tudom, hogy ellenkező oldalról is lehet azt fejtegetni, de mi a dolgon nem segíthetünk, s csak is megyei polgártársaink azok, kik e kérdést, habár sérelmük elhalgatásával is kienyhíthetik.

Tegyétek azt, kérve, kérem őket nem mi magunkért csupán de közös érdekünkben mert különben okot adunk a költőnek hogy elénekelje:

„... Pusztlunk veszünk
Mint oldott kéve szőthall nemzetünk.“

Vajai Károly.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSUNK.

Az igazságszolgáltatási és közigazgatási ügyeknek egy és ugyanazon hatóság által vitele talán sehol sem mutat fel sajnosabb eredményeket, mint a szolgabírói hivatalnál.

Bármily nehezen essék is emberi természetünkönél fogva: még is tartózkodni fognak minden oly megjegyzésektől, melyek csupán egyéni nézeteknek tűnhetnének fel; noha meg valljuk, hogy akaratlanul is tollunk alá kerülnek.

Azonban a tárgy kellő világba helyezése végett ide kell iktatnunk a törvény világos szavait, még ha az olvasók nagy része előtt teljesen ősmert dolgot fogunk is felhozni.

Előre becsátván, hogy a szolgabírói igazságszolgáltatás jobbára sommás szóbeli eljárás alá tartozik, erre nézve az ideiglenes törvénykezési szabályok, I. 47 §-sa így szól: „Sommás szóbeli perekben az eljárás az 1837. évi 20 t. cz. 1 §-s szerént történik.“ Az 1837. évi 20 t. cz. 1 §-sa ez eljárás életbeléptetésének célját adta elő e szavakban: „Kisebberdekű keresetekben a perlekedők terheltségével egybekötött és gyakran a per tárgya értékét felülmúló költségek elhárítása tekintetéből szóbeli bíraskodásnak a következőkben leszen helye.“ 7 §. A szóbeli pereknek bírái ezen bi-

boldogít..... Oh, minő örömmel föleserelném e hideg életet a kunyhó melegével..... Hol ten kezemre mutatna minden, szeretetet sugárzana minden arc, hol minden eltörölt bánat, lesimitott redő, kioltott fájdalom s fölszárasztott köny engemet nevezne, minden öröm engemet áldna és érettem lenne a szív minden dobbanása. Oh így, s csak itt lennék én igazán boldog!!....

A szép lányt bánatos merengés szállta meg, s a néma csendben szellemhangokon csak a szív hangjai beszéltek....

— Oh ilyen, ilyen boldog leszek én majd! Hisz az ő arca, s arcának nemes vonásai azt jósolják nekem. Lesz kis házunk s nagy szeretet, nagy boldogság benne. Megédesítném örömet, s ha fájni fog az élet, annyi vigasztalás fog szívemben hangzani; én kifogom nyujtani karomat, oda vonom szívemre, hogy hallja a vigaszt, mit szerelmem sugni fog..... Oh mily édes lesz ez... suttogá a képzeletben túlboldog leány; s öntudatlanul a képzelettől elbűvölve, megvakítva: öntudatlanul kitérta karjait...

— Klotildom, imádtott Klotildom! hangzott előtte egy kedves csengésű férfi hang.....

A nő fölrezzent a boldogságtól. Látszott arcán a megütődés, hogy kedvetlenül érinték e hangok; de a mint föltekintett, arcáról eltűnt minden kedvetlenség, mosolygó lett az, mint egy tavaszi regg, melyet a kis madár énekével köszönt; az angyal arcról

boldogság sugárzó, és mégis agálytól rebe-gő hangon szólt:

— Gyula! ön itt? Az ég, miért tette ezt!?!....

— Tán megbántottam önt angyal azzal, hogy nem bírtam tovább kiállni szívem hullámszátát, s eljöttem látni önt, nem törődve bármilyen áron vásárolom is meg azt!?! Kérdé keserűen a jövevény.....

— Nem, nem! szólt rebe-gő hangon a leány, de....

— De szégyenli ön! vágott közbe döb-bentő keserűen az ifju.

— Miért Gyulám, miért e hang! Most is fülébe kiáltnám a világnak, s boldogságom lenne elkiáltnom egy magyar fiu nevét, ha ez által ledöntném boldogságunk választ-falait, szólt Klotild, s a deli ifjunak nyakába borult. E perében feledve volt az apai tiltó szigor, csak azt tudták, hogy szeretik egymás kiolthatatlanul!...

— Oh Klotild! imádtott Klotildom, mint megfizetve van e pere által a rettentő gyötrelmem, mit tőled távol mindig szenvedek, szólt az ifju.

A leány most fölrezzent s félve tekintett körül.

— Neked félned, rebegned kell, hogy itt vagy keblemen... szólt keserűen az ifju. Ez fáj, nagyon fáj nekem, s midőn ajkamon az üdv-pohár — a te kedves bársony ajakad, megszurja szívemet e gondolatnál a fájdalom, hogy szinte fölajdulok!!....

— Ez a tilalom megöli lelkemet... sohajtvá viszonzá a lány....

— Klotild, benn a bércék között lakik egy nép, erős és tiszta szívű. Ott öreg anyám és kis hajlékunk meleg tűzhelye vár. Ha nem fog szívednek fájni az elveszett vagy-on, ha egy szív birtoka elég lesz neked, egy szív, melynek minden dobbanása tiéd leendő, s minden vágya, akarata, törekvése a te boldogításod lesz; óh jer hadd itt e csillogó de hideg, boldogtalan világot... s légy egészen enyim! esdeklétt s közelebb közelebb vonta őt magához.

A hölgy nagyot sohajtott s aztán felelt:

— Igen Gyulám, te jól tudod, hogy ez a számító világ, mely lábba veti s érzéketlenül a többbetadónak eladja szívét s minden nemesebb birtokát, nem az én világom; de lásd e helyhez anyám sirja s az atyám iránti vonzalom köt, és e kettő nem enged szaladnom, itt kell el hervadnom... Oh enélkül a mi itt van körülted, ezt a sok csillogást örömmel hagynám el, s dolgoznom, veled dolgoznom erősen, hogy mikor oldaladnál befalám a fekete kenyért, mondaná az öntudat szava: „ezt nem a véletlen adá, ezt megérdemletted“ s te jutalmul megcsokolnál... Oh beh édes lenne e csókl..

(Folytatása következik.)

ráskodás folyta alatt következő törvénykezési rendszert szorosán tartani kötelesek. Kár hogy hiányzik a törvény rendelkezése a meg nem tartás esetére!

E tekintetben I. László törvény hozása az emberi gyarlóságot jobban számbavette, midőn az akkori idők szellemében III-ik könyve 24-ik fejezete így szól: „Si quis iudicium distulerit litigia ultra tringinta dies; vapuletur.“

8 §. „Ezen bíraskodásban rendes keresetlevél nem kívántatik, hanem akár írásban, akár pedig szóval előadandó panaszra megjelenési határidő, mely nyolc napnál tovább nem terjedhet, szabassék.“

9. §. Az idézés illetőleg a megyei vagy helybeli esküdt által történik. 11. §. „A bírói járandóságnak nincs helye.“

Ezek után hadd szóljanak a megye 6 különböző szolgabírói hivatalánál elő fordult következő esetek.

1-ső ügy. Panaszlevél beadott 1862 mártius 28.

Tárgyalási napul kitűzetett 1862 május 21. és így egy hét hián két hónapra.

Esküdti és fuvar díj fejében a szolgabírói hivatal szék helyével határos községbeli alperes megidézéseért a felperesnek előre le kellett fizetni 5 o. é. ft. 63 krt. Tárgy 40 forint.

2-ik ügy. Ugyanazon szolgabírói hivatalhoz a panaszlevél beadott 1862 nov 7. Tárgyalási határnap " " 20.

Idézeti költség nem volt. Tárgy 50 fót halad.

3-ik ügy. Váltóvégrehajtás napja kitűzésére kérvény adatottbe 1862 augst 1. Elővetetett 1862 aug. 5.

Végrehajtási napul kitűzetett 1862 aug. 16.

4-ik ügy. Panaszlevél beadott 1862 oct. 10.

Tárgyalási napul kitűzetett 1862 dec. 16. És így 2 hónap és 6 napra.

Idézési költség nem volt. Tárgy 120 fton felül.

5-ik ügy. Panaszlevél beadott 1862 nov. 12.

Tárgyalási nap maig sincs tűzve, holt már a 3 hónap és két hete lejárt.

6-ik ügy. Panaszlevél beadott 1862 nov. 17.

Tárgyalási határnap mai napig vagy is 3 hó eltelte után sincs.

7-ik ügy. Panaszlevél beadott 1862 dec. 4.

Tárgyalás napja 1862 dec. 10.

8-ik és 9-ik ügy ugyanazon szolgabíró előtt épen így folytle.

E néhány adathoz, melyet az ügyvédi kar tisztelt tagjai bizonyosan sok érdekessel növelhetnének, kiegészítésül még két megjegyzést kell csatolnunk. A költséges megyei esküdt utján kézbesítésnek, illetőleg idézésnek az időközben érkezett felsőbb rendelet elejét vette, midőn azt a községekbeli hites személyek által teljesítendőnek rendelte. A bírói járandóságnak törvény szerint helye nem lévén az eljárási gyakorlat úgy teszi túl magát e világos tövényen, hogy a tárgyalás nem a hivatal helyére, hanem az alperes lakhelyére tűzetik, s ekkor bírói napidij és fuvarbér számíttatik fel.

Mennyiben felel meg a felmutatott eljárás a törvény világos rendelete és célzatának, az olvasó ítéletére bizzuk. N. D.

LEVELEZÉS.

Bukarest Január végén. 1863.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Mikor újév számot írok e sorok felé lelkem elborul; minden év csak vitt el, de nem hozott örömet, biztosabb jövőt a szegény hazára.

Annai évet láttam már itt keleten, távol a hazától életem fölött elsuhanni, de ha vissza nézek rájok semmit sem találok bennök egyebet a családok tovább o lytatásainál. Elvégeztem egyik évet, kezdettem a másikat,

s szegény hazám fölől a népek istene még sem küldött egy remény sugárt! És miitten élő magyarok mindnyájan egyéni, és összes nemzeties viszonyainknál fogva is semmihez sem hasonlítunk inkább mint egy órához mely a benne működő s meghatározott gépeknél fogva, mindegy csak maga körében forog. Ha lejárt újra kezdi, mind csak azon uton haladva s mindég csak a régi számokat mutatva. Akadozva jár ez a mi élet óránk. Gépezetébe bele rakták a visszavonás, és irigység fekete kerekeit, melyek vissza vissza rántják egész működését.

Azt gondolná az ember hogy mi, kiket balsorsunk szeszélye ide vetett, mint hazát hagyott árváknál közös szent bánatban olvadnak érzeményeink, s hogy itten a kibujdosás fájó érzetétől ihletten nagy öszvetartó nemzet családot képezünk; fájdalom mind nem úgy van. Egyházi, és nemzeti viszonyaink csak nem mind egy helyben mozognak mint az óra indája, mely midőn egyik oldalhoz bicen onnan ismét visszaszökik. Mind egyházi, mind nemzeti életünk alapja egy jól felszerelt, s tanítói fizetéssel illoleg biztosított iskola lenne, de ma holnap minden igyekezet dacára is az értelmetlenül fitymálódók hileg részvétén, s a tanítói fizetésnek bizonytalanságán esekélyességén a nagy a magasztos célu iskola csak tengő korszakát érondi el. Tehát ebben is csak tengő korszakát érondi el. Tehát ebben is csak egy helyben fogunk mozogni, vagy is inkább kinlódni! Erre is azt mondhatná édes szerkesztő úr, hogy hiszen bent a hazában sincs ez másként. Nagyon jól tudom.

A „Tárogató“ 15-ik számában olvastam egy „szülő“ kissé éles de méltó és igaz fölajdulását a tanítók érdekében. Ugy van biz az, a szegény tanítók ezek a nemzetnek izzadó napszámosai ott gyötrik magukat a nemzet virágai között ápolgatva, öntözgetve mitve, óva nevelve, s midőn, éreznék hogy a test is megkivánná a mágát, szörnyedve kell tapasztalniok hogy az sincs mit egyenek. Míg a papi állás illoleg biztosítva van, addig a tanítói csak ingadoz, nehány de csak is nagyon kevés lelkesek adományára szorulva. Nem esudálkozhatik senki is azon, hogy a papipályára oly sokan, a tanítóira, pedig oly kevesen — értem a tanult, és mévelt tanítókat — válnakoznak. Jól tudja az ifju ember azt, hogy ha egyszer magát a tanítói pályára határozta egy hosszú élet lelki és testi szenvedéseknek esatájára indult el. Idő járásunk csaknem egészen tavaszi, csak éjjelenként szokott gyengén fagnyi.

Farsangi idő töltéseink együttes első zsongójét e hó 18-án mutattuk be a magyar olvasó egyet táncvigalmában, hol is mint csinos berendezés, mind kevés, de jó társaságban jól időztünk, persze az egytel rovására, mert neki a kiadlason kívül még szinte 8 arany hasznot hajtottunk. Most már a nők készülnek e másodikra; majd meg látjuk mily sükerrel. Majd fogok táncvigalmainkról is egytel, kettőt szólani; addig is Isten meg áldja az oda haza mulatókat is, ha ugyan mulatnak.

Kiss József.

HELYBELI HIREK.

☉ A városi műkedvelők előadásait holnap martius 1-én Szigligetinek száz aranyat nyert hatásos nagyművével a „Nőuralommal“ kezdik meg. Cél a nő egytel és a prot. nőnevelde alaptökéjének gyarapítása. E két nemes cél, melyben testvéri szeretetté s nemzetünk műveltségét s erkölcsiségét előmozdító jötteté olvadnak a hitnézeti különbségek, városunk minden polgárának pártolását érdemli. Így fogta fel ezt az egytelértés lelkes apostola: megyés k. püspök Haas Mihály ő ex-ciája, ki a javadéki osztály kezelőinek (Békési Imréné, Belica Jolán, Korányi Fanni) adományát (25 o. é. ft.) meleg szavak kíséretében azért nyújtá „kettős örömmel“ át, hogy így a nagyműví intézet a prot. nőnevelde alaptökéje nagyobbításához is járulhat. Öméltósága magas kegyének e nyilatkozata állam életünk diadalját a testvériesülés alapító honfias törekvések azon nagy vezér eszméjét tolmácsolja: a nemzet jólétére közös mederbe foly mindaz, mi itt ott jó ered. Az ügy nevében fogadja ő ex-ciája köszönetünket!

E szép példa, a cél nemessége a darab jelesége, s a játszóknál már ismét ügyessége ismerve városunk minden szép iránti fogékonyságát azon reményre jogosít, hogy közönségünk vetélkedve fogja filléreit a mondott nemes célok oltárára letenni, s mindíg zsufolt színházat említhetünk meg értelmiségünk műzlése és buzgalma dicéretétül.

A műkedvelők által előadandó jeles darabok e következők: Nő uralom vj. Kisértet dr. Szegény marquis dr. Az eladó leányok vj. Port a szemébe vj. Házasság rokkantjai vj.

*) Engedjen meg ön, hogy levelelnek a tanítók érdekében írott többi részét, mint egy bevezett kérdéshez tartozót — ki hagytuk. Szerk.

☉ A Németi ref. egyházban folyó hó 20-án, budvari születésű, több évekóta városunkban lakó, Weisz József izraelita, mint Fejér József ünnepélyesen a keresztyén anyaszentegyházba több heti gondos előkészítés és előkészület után bevétellett. Ez már a harmadik új keresztyén három hó lefolyása alatt a Németi egyházban. Szép templomi gyülekezet előtt történt mind háromnak ünnepélyes fölavatása.

☉ Felsőbb rendeletből az ezredék tisztikarát fényképező Letzten ur gyorsan működő gépje hölgy koszorunkból gyönyörű füzért kötött; az érdekes csokort 17 alak teszi.

☉ Néhai megyés püspök Háam János ő ex-ciája alapítványából épülő Jézusrendi egyháznak — úgy hulljak — még e tavaszon leteszik alapkövét.

☉ A ref. közép tanoda IV osztályának tanárul Kovács István elemtanodai igazgató, s helyére Fodor György sárospataki segédtanár választottott Mindkettőt tanszékét a tavaszi tanszak elején fogja elfoglalni.

☉ E hó 18-ikén a „zöldfa“ vendéglő bérloje Klein S. ur városunk minden rangú és felekezetű értelmiségéből szép számú vendégkoszorut hívott 40 terítéket meghaladott asztalához.

A vasárnapi-iskolába szorgalmasan járó, és legjobb viseletű MESTER-IVASOKAT JUTALMAZTATÓ ALAP gyarapítására folyó hó 15-én megtartott táncestély jövedelmének kimutatása.

Bevétel:

Kibocsátott 500 db. belépti-jegy mit igazol K. M. nyomdász által kiállított nyugta.

Ezen jegyből eladtak: K. Tóth János 26. Berei József 20. Kovács Károly 21. Fekete Sándor 19. Székely János 17. Orlik József 13. Juhász József 10. Sándor György 10. Kabai István 10. Hellermann János 10. Demidor Ignác 10. Ruprecht Antal 10. Kárpí Dániel 10. Gyulai Sándor 5. Ungvári Florián 5. Bunyevác István 5. Lechner Antal 4. Vizler Mihály 4. Szatmári Gy. 4. Matócsi Sámuel 4. Miller Jakab 4. Nagy K. mészáros 2. Lueskai 2. Kalmár Sándor 1. Saját számukra közvetlenül alulírtól vettek: Frankó Pál 2. Lengyel István kereskedő 4. Lengyel Endre 2. Lengyel János 3. Lat József 2. Debreceni Borb. 1. Fritz K. házához vitelett 4. Elkelt tehát a táncestély kezdetéig összesen 246 db. jegy, azontul pedig a helyszínen (a pénztár kezelők helyesnek talált kimutatása szerint) elkelt 79 jegy; és így összesen eladatott 325 db. jegy, fennmaradt tehát az 500 db. kibocsátott jegyből 175 darab.

Az elkelt 325 db. jegy ára darabját 50 krajeárjával számítva tesz: 162 ft. 50 krt. és így az összes bevétel: 162 ft. 50 kr.

Kiadás:

1. Klein Sámuel vendéglősnek fizettetett: a teremvilágítás, a padolatesiszolása és a fűtetésért 50 ft. a zeneért 40 ft. a két hajdu vacsorájáért 1 ft. összesen: 91 forint.

2. Kovács Márton nyomdásznak az 500 db. belépti jegyért fizettetett 6 ft.

3. A rendőri tiszt és a két hajduknak napidíj fiztetett 2 ft.

Az összes kiadás tehát 99 ft. mely összeget a 162 ft. 50 kr. bevételből levonván, maradt tiszta haszon 63 ft. 50 kr.

Midőn ezen kimutatást addig is, míg az az illetékes helyen megvizsgálatnék, az ezen ügyben magukat érdeklők kedvéért köztudomásra juttatom; nem mulasztatom el, hogy: K. Tóth János, Kovács Károly, Berei József, Fekete Sándor, Székely János, Orlik József, Juhász József, Sándor György, Demidor Ignác, Ruprecht Antal Hellermann János, Kabai István és Kárpí Dániel uraknak, kik a célbavett jótékony ügyet kellően fölfogva, annak sikerésítése körül buzgólkodni sziveskedtek, ezennel szives köszönetemet ne nyilvánítsam. Szatmárt, febr. 18. 1863.

Nagy Vince, mint a fentemlített táncestély rendezője.

Alulírt megismerem, hogy a f. évi febr. 15-én rendezett táncestélyre kibocsátott 500 darab belépti jegyből elnem kelt 175 jegyet, és az elkelt 325 jegy-árából a 99 fót tevő költség levonása után fennmaradt hatvanhárom, azaz: 63 ft. 50 krt, mint tiszta jövedelmet hiány nélkül átvettem. Szatmárt, febr. 18. 1863.

Hellermann János m. k. mint a fentemlített iskolai alap pénztárnoka.

 Minthogy lapunk **hirdetéseket** a hazai lapok közt legolcsóbban veszfel, s a vidéken és a haza minden részében legtöbb példányban tudatja, felkérjük a t. c. gazda és iparos közönséget — hogy hirdeteikkel lapunkat tiszteljék meg.

HIRDETÉSEK.

Lehotzky János nyilvános KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁNAK JELENTÉSE S z a t m á r o n.

Az ujjalag megbővített kölcsönkönyvtárát mely eddig **2000** kötetten feljül számlál, nagy választékban tartalmazza a magyar — német irodalom újabb és érdekesebb termékeit s naponkint a legújabb remekművekkel gyaragul, ajánlja a t. c. helybeli valamint vidéki közönségnek mulatva mivelő használatára.

Bérleti feltételek:

1. A bérlet naponta veheti kezdetét.
2. A jutányos bérletdíjak melyek mindig előlegesen lefizetendők napontai bár többszöri váltásnál — következők:

1-szeri 1 köt. kivitelnél		1-szeri 2 köt. kivitelnél		1-szeri 4 köt. kivitelnél	
Uj pénz.		Uj pénz.		Vidékre Uj pénz.	
1 havi díj	— ft. 50 kr.	1 havi díj	— ft. 70 kr.	1 havi díj	1 ft.
3 " "	1 " 50 "	3 " "	2 " 10 "	3 " "	3 " "
6 " "	2 " 50 "	6 " "	3 " 50 "	6 " "	5 " "
1 évi " "	5 " — "	1 évi " "	7 " — "	1 évi " "	10 " "
Biztosíték 2 ft.		Biztosíték 3 ft.		Biztosíték 6 ft.	

A teljes nyomtatott sorjegyzékének I. és II. Pótlék-jával ára 45 kr. A pótlék külön is kapható 25 kr. ért.

3. A bérlet kezdetekor, minden bérlő a rá bizott könyvekért biztosítékul, egyszer mindenkorra leteszi a fentebbi kimutatás szerinti aránylagosan befizetendő összeget, mely neki a bérletből kilépte alkalmával ismét visszafizetetik.

Szatmár, február havában 1863.

Lehotzky János, könyvtáros Szatmáron.

⁷⁶/₁₈₆₃ t. k.

Hirdetmény.

1—3

Néhai Haulik Mihályné örökösének e városi határban fekvő több rendű birtokai, közárverésen eladatni rendeltetvén, azoknak árverésére még pedig: a szatmári oldalon fekvőkre nézve f. évi mártius 20-ika első, és ápril 20-ika második, a németi oldalon fekvőkre nézve pedig mártius 21-ike első, és ápril 21-ike második határnapokul ezennel kintizetnek. Az árverési feltételek s az árverés közelebbi részletei, e városi könyvi irodában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Szatmár város törvényszéke mint telekkönyvi hatóság 1863 febr. 19. tartott üléséből.

Sztanacky János,

t. k. vezető, mint a végrehajtásra egyik kiküldött.

⁹/₁₈₆₅ t. k.

Hirdetmény.

1—

A Szatmár városi árwapénztár javára Kávási Gáboról lefoglalt, s megbeesült 122 sz. a házastek elárvereztetése megrendeltetvén, az id. törv. szab. 127 és 128 §-ai folytán az árverési feltételek s határnapok, ugy a kielégítési sorrend megállapítása feletti tárgyalásra f. évi mart. hó 16-ának d. u. 3 órája kintizetett, mely határidőre a végrehajtató s végrehajtandó felek valamint a lefoglalt házastelekre nézve jelzalogilag biztosított hitelezők beidézettnek; felszólítottak egyuttal mindazok, kik a nevezett házastelekhez bármilyen jogcím alatt igényt tartanak, azt a kintett határidőig a városi telekkönyvi hivatalnál annál inkább bejelenteni, mert a későbbjelentkezők igénye figyelembe vétetni nem fog. — Szatmár város törvényszéke mint telekkönyvi hatóság 1863-ik év febr. 19-én tartott üléséből.

Sztanacky János, telek k. vezető.

⁹⁵/₁₈₆₃ t. k.

Hirdetmény.

1—

Kaufman Márton és Leuchtman Mózes javára, Gerzon Ferenc ellen végrehajtás útján lefoglalt és e városi 2237 számú telekjegyzékben 2687, 2736, 2297, 3581 és 4420 házszámmal jegyzet s a szatmári egyen fekvő szőlő, szántó és kaszáló földekből álló birtokok elárvereztetni rendeltetvén, az árverési feltételek határidő és fizetési sorrend megállapítása végett f. évi március 14-ik napja d. u. 3 órakor a Szatmár városi könyvi irodában tárgyalás fog tartatni; ugyan azért felszólítottak mindazok, kik a fentirt ingatlanokhoz bármilyen jogcímű igényt tartanak, hogy azt a fentirt határnapig a Szatmár városi törvényszék mint telekkönyvi hatósághoz bejelenteni el ne mulasszák, a később bejelentendő igények figyelembe nem vétetvén.

Szatmár város törvényszéke mint telekkönyvi hatóság 1863 febr. 19. tartott üléséből.

Sztanacky János, t. k. vezető.

Egy 6 és fél octavás — cseresznye-fából készült jó karban lévő zongora eladó, — ez iránt érkekezhetni lehet e lap szerkeztőségénél.

Anzeige

der

ÖFFENTLICHEN LEIHbibliothek

des

Johann Lehotzky in Szatmár.

Endesgefertigter emfie. It seine stark vermehrte aus neuester deutsch-ungarischeu Literatur bestehende Leihbibliothek dem geehrten Publikum von Szatmár und seiner Umgebung, er gedruckte Katalog (sammt I. u. II. Supplement) darüber ist um 45 fr. zu haben. Die Leihbibliothek enthält gegenwärtig eine Anzahl von mehr als **2000** Bänden und wird täglich mit den neuesten und interessantesten Werken vermehrt.

Abonnements-Bedingungen:

1. Das Abonnement kann mit jedem beliebigen Tage des Monats beginnen.
2. Die Abonnements-Preise, welche immer im vorhinein entrichtet werden, sind auf das Billigste festgesetzt, und selbst bei täglicher, wenn auch öfterer Wechslung nur:

Für 1 Band:		Für 2 Bände:		Für 4 Bände:	
Ö. W. fl. kr.		Ö. W. fl. kr.		über Land. Ö. W. fl.	
Für 1 Monat	— 50	Für 1 Monat	— 70	Für 1 Monat	1
" 3 "	1 50	" 3 "	2 10	" 3 "	3
" 6 "	2 50	" 6 "	3 50	" 6 "	5
" 1 Jahr	5 —	" 1 Jahr	7 —	" 1 Jahr	10
Einlage 2 fl. Ö. W.		Einlage 3 fl. Ö. W.		Einlage 6 fl. Ö. W.	

3. Die Einlage, welche jeder P. T. Abonnent bei dem Eintritt in das Abonnement laut obiger Specification Ein für Allemal erlegt, wird beim Austritt wieder zurück erstattet.

Szatmár im Februar 1863.

Johann Lehotzky
Buchhändler.

5—5

Hirdetmény.

Szatmárt Kis új utcában 270 számú ház, mely is két család számára föl osztott kényelmes szobák, konyhák, és pincékkel sat. van ellátva, folyó évi szent György napjától hasznóberbe ki adandó. A bérleti szándékozók e tárgyban érkekezhetnek a tulajdonos kereskedésében Nagy-piac 6-ik szám alatt.

Szárz-Berek helységében a kir. kisebb hasznóvetélek f. év mártius 15-én d. e. 10 órakor a helyszínen árverés útján kifogának adatni, a kivenni szándékozók 40 o. é. forint nálom pénzel ellátva megjelenésre felhívtnak.

Pathay Elek,

közbirtokeossági fő felügyelő.

2—5

Angyalos és Pátyod község határán, folyó év ápril 1-én tagositandó, 783 hold első osztályozatú szántó és kaszáló egy tagba lévő birtok, melyek közül 580 h. szálftó, 190 h. kaszáló 13 h. gyümölcsös, gazdasági épületekkel 180 h. zöld vetéssel, instructívul, vagy a nélkül Jó-ef naptól kezdve bérbe kiadandó.

Kivánatra a Domahidi határon bár mi mennyiségű barom számára privat legelő is adható.

Értekezhetni Domahidy Ferenc tulajdonossal Angyalosban.
2—5

Mándy Benő lelkésznek Tyukodközségben 139 rudas legjobb minőségű tiszta szénája van eladó.

Értekezhetni lehet fölöle ottani lelkész Farkas Benedek ural. vagy Mándon a tulajdonossal.
4—5

Kiadó vagy eladó ház, Szatmáron Nagy-Uj utcán a 247 szám 4 pádimentomos szoba kamara konyha és igen jó száraz pince melynek előrésze szobának is használható, és igen jó földű kert zöltség termesztésre. Értekezhetni a háztulajdonosánál özv. Demjén Józsefnél.
2—5

Ad numerum ⁹⁹/₁₈₆₂ t. k.

1—2

Hirdetmény.

Balog József s Bakos Juliána nevékre közösen telekkönyvezett, s a Dinnyéskert, Rekettye Tölgyes alsó Garandhát és Sújmos háton fekvő ingatlanok biróilag eladatni rendeltetvén árverése mártius 9 és 10-ik szükségességében mártius 23 és 24-ik napjai oly kijelentéssel tüzetnek ki, mi szerint azok a 2-ik határnapon becsáron alól is el fognak adatni — az árverés közelebbi részletei, s feltételek, a városi t. könyvi irodába ad dig is a hivatalos órákban megtekinthetők.

Szatmár város T. széke mint t. könyvi hatóság 1863 feb. 26 tartott üléséből.

Sztanacky János,
t. k. vezető, mint egyik kiküldött.